

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Avdelingsdirektør Steinar Hauge
Postboks 8004 Dep
N-0030 Oslo

Deres ref.: 200601337
-HAS

Vår ref.: 2004/145 STAB-
IK/ATST

Saksbeh.: Anne-Turid Steinsvik

Dato: 5. mai 2006

■ Høring av Europakommisjonens reviderte forslag til rammedirektiv for tjenester

Konkurransetilsynet viser til Fornyings- og administrasjonsdepartementets brev av 21. april 2006, samt høringsbrev mottatt direkte fra Nærings- og handelsdepartementet den 10. april 2006. Konkurransetilsynet viser også til kommentarer til det første forslaget til rammedirektiv for tjenester avgitt i vårt brev til Arbeids- og administrasjonsdepartementet av 11. mars 2004.

Konkurransetilsynets kommentarer til det opprinnelige forslaget til direktiv er fortsatt relevant og vi finner det derfor riktig, for å lette oversikten å gjenta disse kommentarene i tillegg til å kommentere noe av revisjonen som har funnet sted.

Tjenestesektoren står for en stor andel av BNP i EU og det er derfor viktig at konkurransen i denne sektoren fungerer landene mellom. Handel med tjenester over landegrensene er i stor utstrekning hindret ved komplekse og detaljerte regler som er høyst varierende i de forskjellige land. I motsetning til varer som i mange tilfeller vil bli eksportert som et allerede godkjent produkt vil det ved tjenester være foretak, deres ansatte, redskap og materiell som krysser landegrensene. På grunn av dette vil foretakene måtte innrette seg etter en hel rekke betingelser som kan knytte seg fra alt fra profesjonelle kvalifikasjoner, juridiske krav til foretaket, tekniske standarder på redskap og materiell, ansvarsdekninger og finansielle garantier. I tillegg vil det være krav gjeldende de ansatte, selv for korte opphold, som ofte er knyttet til nasjonale regler som kan medføre unødvendige komplikasjoner. Grunnene til den store forskjellen mellom landene kan være mange, men det virker som det først og fremst har sitt grunnlag i manglende tillit mellom landene til kvaliteten av regelverk og kontroller utført i opprinnelseslandene. I tillegg kan det være land som ikke ønsker å forandre regelverket for derved å forhindre konkurranse fra andre land. Tjenestesektoren består hovedsakelig av mellomstore og små bedrifter. Disse vil verken ha den økonomi eller kunnskap som trenges for å kunne tilby sine tjenester i andre land enn hvor de er etablert. Dette hindrer både foretak og forbrukere å få fordelene av større valgmuligheter og billigere tjenester. Konkurransetilsynet stiller seg derfor positiv til forslag til et direktiv som kan fremme konkurransen på dette området. For at denne prosessen skal lykkes er det avgjørende at forbrukernes sikkerhet og juridiske rettigheter blir ivaretatt. Konkurransetilsynet ser det derfor viktig at blant annet pålegget i artikkel 28 om etter-salg garantier, tross forslag om utelatelse, er blitt opprettholdt i det reviderte forslaget.

Konkurransetilsynet legger vekt på at nasjonale prosedyrer forenkles og at de foretak som ønsker å konkurrere om tjenester i et annet land ikke blir forhindret av langvarige prosesser og vanskeligheter med å finne frem til alle de eventuelle institusjoner som utsteder autorisasjoner og lignende. Konkurransetilsynet mener det er vesentlig som foreslått i artikkel 6 at det opprettes et kontaktpunkt hvor tjenestetilbyderen kan få all nødvendig informasjon og kan fullføre alle formaliteter på ett sted og i den utstrekning det er mulig at dokumentasjonen kan foretas elektronisk. I denne forbindelse er det også viktig at informasjonen er tilgjengelig på flere enn ett språk.

Konkurransetilsynet ser forslaget til prinsippet om "opprinnelsesland", det vil si aksept av at vilkårene er oppfylt i opprinnelseslandet, avgjørende for at forslaget skal kunne fungere og bidra til økt konkurranse. I den grad de enkelte land ikke selv innfører regler for standarder og kontroll er det viktig at det fra Kommisjonens side stilles krav til standarder på grunnleggende områder slik at det er en mulighet for konkurranse på tvers av landegrensene på like betingelser. Pålegg fra Kommisjonen bør dog skje uten at dette blir en detaljstyring av det enkelte lands regler. At standarder og kontroll av disse følges vil føre til større tillitt til tjenester kjøpt fra andre land og til prinsippet om "opprinnelsesland". Ved kjøp av tjenester fra et annet land er det avgjørende at forbrukerne har samme muligheter til å skaffe seg opplysninger om sine rettigheter og hvor de skal henvende seg ved klager som de har ved kjøp av tjenester i sitt eget land.

Markedenes geografiske utstrekning har økt. Mange markeder som tidligere har vært lokale har nå blitt regionale, nasjonale og til dels internasjonale. De finansielle markedene har for eksempel utviklet seg til å bli stadig mer integrert. Denne utviklingen har i betydelig grad bedret forutsetningene ikke bare for investeringer, men også for handel med tjenester på tvers av landegrensene. Forbedret informasjons- og kommunikasjonsteknologi gir bedre informerte forbrukere som får flere valgmuligheter. Dette fører til økt konkurranse mellom leverandørene i markedene og gjør det lettere for nye aktører å etablere seg. Konkurransen fra utenlandske tjenesteforetak kan i mange tilfeller være et substitutt for manglende konkurranse i hjemmemarkedet og vil bidra til at forbrukerne har flere tilbydere å velge mellom. Konkurransetilsynet mener derfor at det kan være av vesentlig betydning at tjenester inkluderes i fellekskapsmålene ved at det blant annet settes minimumsstandarder. Slike standarder og tilfredsstillende kontroll av disse vil bidra til at flere vil få tilgang og konkurrere på tvers av landegrensene. Under arbeidet med regelverket bør det aksepteres at de enkelte medlemsland er svært forskjellige både når det gjelder bosetting og størrelse. Forskjellen bør medføre at det gis muligheter for nasjonale eller lokale løsninger når standarder skal settes, hvis ikke vil dette kunne medføre konkurranse på ulike vilkår.

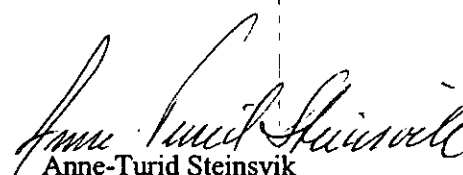
Det reviderte forslaget inneholder mange praktiske løsninger som bidrar til at intensjonene i direktivet blir enklere å gjennomføre som for eksempel å introdusere harmoniserte formularer (artikkel 5(1a)), produsere enkle brukerveiledninger, at informasjon og assistanse også skal være tilgjengelig elektronisk (artikkel 22(1)), en liste over kontakter i medlemslandene (artikkel 33(2)), og elektronisk utveksling av informasjon (artikkel 36b (1)). Konkurransetilsynet finner også disse bestemmelsene betydningsfulle for gjennomføring av en konkurranse på like vilkår. Presiseringen i det reviderte forslaget artikkel 3 om hvilke regler som skal gjelde i tilfelle konflikt er klargjørende og bidrar til at diskusjoner om regelbruk unngås.

Det reviderte forslaget inneholder administrativ forenkling og samarbeid mellom tilsynsmyndighetene er utvidet. Flere av endringene er tilføyd for å fjerne hindringer som forbrukere og bedrifter har rapportert om. Et mer velfungerende marked vil kunne føre til lavere priser og valgfrihet for forbrukere og bedrifter. Etter Konkurransetilsynets oppfatning er det derfor positivt at det reviderte direktivet for tjenester legger forholdene ytterligere til rette for økt kjøp og salg av tjenester over landegrensene, men vil poengtere viktigheten av at standarder og kontroll av disse samtidig oppfylles slik at forbrukerne kan ha tillit til de tjenester de kjøper fra et annet land. Uten tillit fra forbrukerne vil etter Konkurransetilsynets mening heller ikke hensikten med forslaget til direktivet oppnåes.

Revisjonen har ført til ytterligere presisering av hvilke tjenester som ikke omfattes av direktivet samtidig som nasjonale myndigheter selv til en viss grad er gitt muligheter til å definere hvilke tjenester som skal omfattes av direktivet. Konkurransetilsynet finner det betenkelig at den enkelte nasjonale myndighet selv skal kunne avgjøre hvilke tjenester som skal dekkes av direktivet. Dette vil medføre at tjenester som konkurransesettes i en stat ikke vil være konkurransesatt i en annen. Flere finansielle tjenesteområder som for eksempel banktjenester og forsikring er ikke omfattet av forslaget, men er regulert av egen lovgivning noe som kan gjøre reglene for tjenester litt mindre oversiktlig. Konkurransetilsynet har dog forståelse for at disse tjenestene, sammen med en del andre tjenester er unntatt og regulert av eget lovverk. Konkurransetilsynet finner det beklagelig at mange tjenester som ikke kommer i samme kategori som bank og forsikring likevel er foreslått unntatt. Disse unntagelsene er med på å redusere betydningen av direktivet og intensjonen om å oppnå et reelt indre marked for tjenester.

Med hilsen

Vera Holst Eckbo (e.f.)
internasjonal koordinator

Anne-Turid Steinsvik
seniorrådgiver

Kopi ved brev til: Nærings- og handelsdepartementet.